

Inhoud

Hoe gebruik je dit boek?	11	Hoofdstuk 4 Andere indelingen van het recht	25
Deel 1 Inleiding recht	13	4.1 Inleiding	25
Hoofdstuk 1 Recht	15	4.2 Publiekrecht en privaatrecht	25
1.1 Inleiding	15	4.3 Materieel en formeel recht	26
1.2 Recht is afhankelijk van normen en waarden	15	4.4 Samenvatting	27
1.3 Doel van het recht	16	Hoofdstuk 5 Burgerlijk recht	29
1.4 Samenvatting	16	5.1 Inleiding	29
Hoofdstuk 2 De rechtsgebieden	17	5.2 Karakter van het burgerlijk recht	29
2.1 Inleiding	17	5.3 Onderdelen van het burgerlijk recht	30
2.2 Staatsrecht	17	5.4 Burgerlijk Wetboek en Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering	30
2.3 Bestuursrecht	18	5.5 Samenvatting	31
2.4 Burgerlijk recht	18	Hoofdstuk 6 Een rechtszaak in het burgerlijk recht	33
2.5 Strafrecht	18	6.1 Inleiding	33
2.6 Internationaal recht	19	6.2 Taak en onafhankelijkheid van de rechter	33
2.7 Samenvatting	20	6.3 Karakter rechtszaak per rechtsgebied	34
Hoofdstuk 3 De rechtsbronnen	21	6.4 Drie rechterlijke instanties	35
3.1 Inleiding	21	6.5 Een rechtszaak in het burgerlijk recht	36
3.2 De wet	21	6.6 Advocaat en deurwaarder	37
3.3 Jurisprudentie	21	6.7 Samenvatting	38
3.4 Internationale verdragen	22		
3.5 Gewoonte	22		
3.6 Samenvatting	23		

Deel 2 De juridische vorm van de onderneming

43

Hoofdstuk 7 Inleiding ondernemingsrecht

45

7.1	Inleiding	45
7.2	Onderneming, bedrijf en beroep	45
7.3	Rechtsvorm	46
7.4	Handelsregister	46
7.5	Financiële administratie	47
7.6	Handelsnaam	48
7.7	Samenvatting	48

Hoofdstuk 8 Ondernemingsvormen zonder rechtspersoonlijkheid

51

8.1	Inleiding	51
8.2	De eenmanszaak	52
8.3	De maatschap	52
8.4	De vennootschap onder firma	53
8.5	De commanditaire vennootschap	54
8.6	Nieuw recht	54
8.7	Samenvatting	55

Hoofdstuk 9 Ondernemingsvormen met rechtspersoonlijkheid

57

9.1	Inleiding	57
9.2	De onderneming met rechtspersoonlijkheid	58
9.3	Oprichting van de rechtspersoon	59
9.4	Organen van de rechtspersoon	60
9.5	Structuurvennootschappen	61
9.6	Aansprakelijkheid bestuurders en commissarissen	61
9.7	Jaarstukken en publicatieplicht	62
9.8	Enquêterecht	63
9.9	Samenvatting	63

Hoofdstuk 10 De nv, de bv en de coöperatie

67

10.1	Inleiding	67
10.2	De naamloze vennootschap	67
10.3	Aandelen van de nv	68
10.4	De positie van de aandeelhouder	69
10.5	Het kapitaal van de nv	70
10.6	De besloten vennootschap	70
10.7	Verschillen nv en bv	71
10.8	De coöperatie	72

10.9	Europees Economisch Samenwerkingsverband	73
10.10	Samenvatting	73

Hoofdstuk 11 Vereniging en stichting

75

11.1	Inleiding	75
11.2	De vereniging	76
11.3	De oprichting van een vereniging	76
11.4	Organen van de vereniging	77
11.5	De coöperatie	77
11.6	De stichting	78
11.7	Samenvatting	78

Hoofdstuk 12 Octrooirecht, merkrecht en modellenrecht

81

12.1	Inleiding	81
12.2	Octrooirecht	81
12.3	Merkenrecht	82
12.4	Modellenrecht	82
12.5	Samenvatting	83

Deel 3 Goederenrecht

85

Hoofdstuk 13 De plaats van het goederenrecht

87

13.1	Inleiding	87
13.2	Het vermogen	87
13.3	Absolute en relatieve rechten	88
13.4	Goederen, zaken en rechten	89
13.5	Registergoederen en niet-registergoederen	90
13.6	Samenvatting	91

Hoofdstuk 14 De absolute rechten op goederen

93

14.1	Inleiding	94
14.2	Absolute rechten op goederen	94
14.3	Indelingen van de absolute rechten	96
14.4	Het karakter van absolute rechten	97
14.5	Samenvatting	98

Hoofdstuk 15 Overdracht

101

15.1	Inleiding	101
15.2	Verkrijging onder algemene titel	101
15.3	Verkrijging onder bijzondere titel	102
15.4	Overdracht	103
15.5	Samenvatting	106

Hoofdstuk 16 Eigendom

16.1	Inleiding	109
16.2	Eigendomsrecht	109
16.3	Beperkingen	110
16.4	Bezit en houden	111
16.5	Specifieke wijzen van eigendoms- verkrijging	111
16.6	Samenvatting	112

Deel 4 Verbintenissenrecht**Hoofdstuk 17 Inleiding verbintenissenrecht**

17.1	Inleiding	119
17.2	Verbintenis	120
17.3	Ontstaan van verbintenissen	120
17.4	Karakter van een verbintenis	120
17.5	Samenvatting	121

Hoofdstuk 18 De overeenkomst

18.1	Inleiding	123
18.2	De overeenkomst	123
18.3	Aanbod en aanvaarding	124
18.4	Aanbod	125
18.5	Vergissing in het aanbod	125
18.6	Samenvatting	126

Hoofdstuk 19 Eisen aan een overeenkomst

19.1	Inleiding	129
19.2	Handelingsbekwaam en handelings- bevoegd	129
19.3	De inhoud van de overeenkomst	130
19.4	Beperkingen van de contractvrijheid	131
19.5	Uitleg van de overeenkomst	131
19.6	Samenvatting	132

Hoofdstuk 20 Wilsgebreken

20.1	Inleiding	135
20.2	Dwaling en bedrog	135
20.3	Bedreiging	136
20.4	Misbruik van omstandigheden	136
20.5	De vernietiging van de overeenkomst	136
20.6	Samenvatting	137

Hoofdstuk 21 De koopovereenkomst

21.1	Inleiding	139
21.2	Plichten van koper en verkoper	140
21.3	De koopovereenkomst wordt niet nagekomen	141
21.4	De gekochte zaak beantwoordt niet aan de overeenkomst	144
21.5	Recht van reclame	144
21.6	Samenvatting	145

Hoofdstuk 22 Bijzondere koopovereenkomsten

22.1	Inleiding	149
22.2	Consumentenkoop	149
22.3	Koop op afbetaling en huurkoop	150
22.4	Colportage	151
22.5	Overeenkomst op afstand	152
22.6	Lease	152
22.7	Samenvatting	153

Hoofdstuk 23 Algemene voorwaarden

23.1	Inleiding	159
23.2	Omschrijving en gebruik van algemene voorwaarden	160
23.3	De inhoud van de algemene voorwaarden	161
23.4	Informatieplicht verkoper	161
23.5	Zwarte en grijze lijst	162
23.6	Samenvatting	163

Hoofdstuk 24 Huur en verhuur

24.1	Inleiding	169
24.2	Huur in het algemeen	169
24.3	Huurbescherming	170
24.4	Opzeggingsgronden	171
24.5	Huurbescherming bij hospitakamers	173
24.6	Samenvatting	173

Hoofdstuk 25 Huur van middenstands- bedrijfsruimte 177

25.1	Inleiding	177
25.2	Bedrijfsruimte	178
25.3	Duur van de overeenkomst	178
25.4	Opzegging	179
25.5	Opzeggingsgronden	180
25.6	Huurprijzen	181
25.7	Samenvatting	181

Hoofdstuk 26 Arbeidsovereenkomst 183

26.1	Inleiding	183
26.2	Arbeid, loon en gezag	184
26.3	Plichten van de werkgever	184
26.4	Plichten werknemer	185
26.5	Inhoud van de arbeidsovereenkomst	185
26.6	Opzegverboden	187
26.7	Ontslagbescherming	188
26.8	Ontslagbescherming bij tijdelijke contracten	189
26.9	Samenvatting	190

Hoofdstuk 27 De verzekeringsovereenkomst 193

27.1	Inleiding	193
27.2	Kenmerken en begrippen	194
27.3	Plichten van de verzekerde	194
27.4	Plichten van de verzekeraar	195
27.5	Aanbod en aanvaarding	195
27.6	Verzekerde waarde	196
27.7	Samenvatting	197

Hoofdstuk 28 De onrechtmatige daad 199

28.1	Inleiding	199
28.2	Onrechtmatig	200
28.3	Voorwaarden voor schadevergoeding	200
28.4	Vorderingen uit onrechtmatige daad	201
28.5	Aansprakelijkheid van ouders	202
28.6	Aansprakelijkheid werkgevers	202
28.7	Aansprakelijkheid van de producent	203
28.8	Samenvatting	203

Deel 5 Faillissementsrecht en rangorde van schuldeisers 207

Hoofdstuk 29 Faillissementsrecht 209

29.1	Inleiding	209
29.2	Begrippen	210
29.3	Voorwaarden voor een faillissement	210
29.4	Verloop van een faillissement	211
29.5	Akkoord	212
29.6	De twee fasen in het faillissement	213
29.7	De positie van de failliet	213
29.8	Schuldsanering natuurlijke personen	214
29.9	Surseance van betaling	214
29.10	Samenvatting	215

Hoofdstuk 30 Rangorde van schuldeisers 217

30.1	Inleiding	217
30.2	De pand- en hypotheekhouder	218
30.3	De boedelschulden	218
30.4	Belasting en sociale zekerheid	218
30.5	Voorrecht op een bepaald goed	218
30.6	Voorrecht op het totale vermogen	219
30.7	Andere schuldeisers met een voorrecht	219
30.8	Concurrente schuldeisers	220
30.9	Een voorbeeld van de rangorde van schuldeisers	220
30.10	Samenvatting	221

Register 223

Deel 1

Inleiding recht

Deel 1 van Recht in bedrijf geeft een inleiding in het recht. Het is een eerste kennismaking met het begrip 'recht' en met wat het voor ondernemers betekent. Ook beschrijven we in dit eerste deel verschillende manieren om het recht in te delen. Het laatste hoofdstuk van dit eerste deel beschrijft de gang van zaken tijdens een rechtszaak.

Hoofdstuk 1

Recht

Na dit hoofdstuk kun je:

- een omschrijving geven van het begrip recht;
- uitleggen waarom het recht steeds verandert;
- het doel van het recht beschrijven;
- de verschillen uitleggen tussen rechtsregels en andere regels.

1.1 Inleiding

In dit boek beschrijven we de wettelijke regels die voor het bedrijfsleven van belang zijn. Met het recht heeft een ondernemer veel te maken. Bijvoorbeeld als hij:

- een bedrijf wil beginnen;
- een bedrijfspand huurt;
- problemen heeft met een klant die niet betaalt;
- personeel aanneemt, of;
- niet tevreden is over producten die de groothandel hem geleverd heeft.

Over deze en vele andere juridische zaken waarmee een bedrijf te maken heeft, gaat dit boek. Maar voordat we het ondernemingsrecht gaan bespreken, geven we in dit eerste deel van 'Recht in bedrijf' informatie over het recht in het algemeen. Deze algemene informatie heb je nodig om het ondernemingsrecht goed te kunnen begrijpen.

1.2 Recht is afhankelijk van normen en waarden

Er hebben al veel mensen geprobeerd een omschrijving te geven van het begrip 'recht'.

Dat is niet zo gemakkelijk. Duidelijk is dat recht te maken heeft met regels, met rechtvaardigheid en met de normen en waarden van de samenleving. In het recht zoekt men naar regels die eerlijk en rechtvaardig zijn, die rekening houden met de belangen van alle betrokkenen.

Het antwoord op de vraag wát eerlijk en rechtvaardig is, is sterk afhankelijk van onze cultuur. Ooit stond er in de Nederlandse wet dat de man het hoofd is van het gezin. Toen vond men dat vanzelfsprekend. Een dergelijke regel vinden de meeste mensen nu onrechtvaardig. Dus de vraag wat rechtvaardig is, is afhankelijk van de cultuur waarin we leven. Als die cultuur verandert, zie je geleidelijk aan ook het recht veranderen. Was ongehuwd samenwonen dertig jaar geleden voor veel mensen 'raar', nu vinden velen dit 'normaal'. Als reactie op die verandering in onze waarden en normen kwam de wetgever in de jaren negentig met nieuwe wetten. Door die nieuwe wetten worden mensen die ongehuwd samenwonen op dezelfde manier behandeld als getrouwde stellen.

De inhoud van het recht is afhankelijk van de normen en waarden in een samenleving.

1.3 Doel van het recht

Tot nu toe hebben we nog geen definitie van 'het recht' gegeven. Het recht is het geheel van overheidsregels dat op een bepaald moment geldt in een samenleving. Belangrijker nog dan de omschrijving van het recht, is de vraag naar het doel van het recht. Het doel van het recht is:

- 1 ordenen van de samenleving en;
- 2 zorgen voor een rechtvaardige oplossing bij conflicten.

Recht is het geheel van overheidsregels dat in de samenleving geldt. Het doel van het recht is het ordenen van de samenleving en het zorgen voor een rechtvaardige oplossing bij conflicten.

Wettelijke regels en andere regels

Wat is het verschil tussen wettelijke regels en andere regels waar je je aan moet houden, zoals de regels op school of thuis? Schoolregels worden door de schoolleiding gemaakt en ze gelden alleen op school. Hou je je niet aan deze regels, dan grijpt de schoolleiding in. De regels thuis maken je ouders, ze gelden alleen thuis en als je je er niet aan houdt, grijpen je ouders in. Kenmerkend voor wettelijke regels is dat ze door de *overheid* worden gemaakt, dat ze *algemene werking* hebben en dat de *rechter* deze regels handhaaft.

voor de oprichting van een onderneming, bij het kiezen van de juiste vorm voor een onderneming en bij het sluiten van contracten met klanten.

Onder 'recht' verstaan we de overheidsregels die op een bepaald moment in een samenleving gelden. Doel van het recht is het ordenen van de samenleving en het zorgen voor een rechtvaardige oplossing bij conflicten. Het recht verandert voortdurend omdat de opvattingen over wat wel en niet rechtvaardig is, steeds veranderen. We zeggen daarom dat het recht afhankelijk is van de normen en waarden in de samenleving.

Als je gewone regels met rechtsregels vergelijkt, dan is bijzonder aan rechtsregels dat ze (1) gemaakt worden door de overheid, (2) algemeen geldend zijn en dat (3) de rechter de naleving van deze regels beoordeelt.

Kernbegrippen

- Recht;
- Doel van het recht;
- Rechtsregel.

Vragen en opdrachten

- 1.1 Ga naar de website www.overheid.nl
Welke informatie biedt deze website aan
 - burgers?
 - ondernemers?
- 1.2 Ga naar de website van de Kamers van Koophandel: www.kvk.nl
Welke juridische informatie biedt deze website aan ondernemers?

1.4 Samenvatting

Het bedrijfsleven heeft veel met rechtsregels te maken, bijvoorbeeld met regels die gelden

Hoofdstuk

2 De rechtsgebieden

Na dit hoofdstuk kun je:

- de verschillende rechtsgebieden noemen en in eenvoudige gevallen herkennen.

2.1 Inleiding

In het recht gaat het over zeer verschillende zaken, zoals een bedrijf beginnen, oprichten van een vereniging, sluiten van een lening, opsporen van misdrijven en afgeven van vergunningen. Omdat het recht over zo veel verschillende onderwerpen gaat, is het recht opgedeeld in vijf rechtsgebieden: staatsrecht, bestuursrecht, strafrecht, burgerlijk recht en internationaal recht. Over de verschillende rechtsgebieden gaat dit hoofdstuk.

2.2 Staatsrecht

Het staatsrecht beschrijft de organisatie van de overheid. Je vindt er de bevoegdheden van de verschillende overheidsorganen en regels over de positie van de burger in de staat. Bijvoorbeeld: de verhouding tussen de Tweede Kamer en de regering, de positie van de koningin, de taken en bevoegdheden van de gemeenteraad en het kiesrecht van de burgers.

De basisregels van het staatsrecht staan in de Grondwet. Andere belangrijke wetten op het gebied van het staatsrecht zijn bijvoorbeeld de Kieswet, de Provinciewet en de Gemeentewet.

LET OP:

Ook internationale verdragen waar ons land zich bij heeft aangesloten, horen bij het staatsrecht.

Het staatsrecht regelt:

- de organisatie en de bevoegdheden van de verschillende overheidsorganen;
- de verhouding tussen het nationaal en het internationaal recht;
- de verhouding tussen de burgers en de overheid

Gelijke behandeling

Een basisregel in ons staatsrecht staat in artikel 1 van de Grondwet: Allen die zich in Nederland bevinden worden in gelijke gevallen gelijk behandeld. Discriminatie wegens godsdienst, levensovertuiging, politieke gezindheid, ras, geslacht, of op welke grond dan ook is niet toegestaan.

2.3 Bestuursrecht

'Besturen' is het ordenen van de samenleving. Dit is een typische overheidstaak. Bijvoorbeeld: een milieuvergunning geven aan een bedrijf, een belastingaanslag opleggen,

een weg (laten) aanleggen, een school (laten) bouwen, of een horecaverunning geven aan een restaurant.

In het bestuursrecht staan de regels waaraan de overheid zich moet houden als zij het land bestuurt.

Het bestuursrecht lijkt sterk op het staatsrecht, want ook dit rechtsgebied gaat over de overheid. Het staatsrecht geeft een 'organisatieplaatje' van de overheid, het bestuursrecht beschrijft de manier waarop de overheid om moet gaan met haar burgers als zij het land bestuurt. We zeggen wel dat het staatsrecht de overheid 'in ruste' beschrijft en het bestuursrecht een beschrijving geeft van de overheid 'in actie'.

De belangrijkste wet op het terrein van het bestuursrecht is de Algemene wet bestuursrecht. Deze wet geeft de overheidsorganen regels voor de uitoefening van de bestuurstaat. Zo geeft deze wet termijnen waarbinnen de overheid een beslissing moet nemen zodat burgers en bedrijven niet eindeloos op een besluit hoeven te wachten. En er gelden regels die ervoor moeten zorgen dat de overheid zorgvuldige en eerlijke besluiten neemt. Een ander deel van de Algemene wet bestuursrecht beschrijft wat een burger kan doen als hij het niet eens is met een bestuursbesluit van de overheid. Daarin staat bijvoorbeeld hoe een bezwaarschrift moet worden opgesteld, bij welke rechtbank een burger in beroep kan gaan, enzovoort.

Met 'besturen' wordt het ordenen van de samenleving bedoeld. Het bestuursrecht geeft regels voor de wijze waarop de overheid met haar burgers moet omgaan als zij het land bestuurt.

● *Bijzondere wetten*

Behalve de Algemene wet bestuursrecht kent het bestuursrecht 'bijzondere wetten'. Een bijzondere wet geeft regels voor de inhoud van een bepaald onderdeel van de bestuurstaat van de overheid. Zo geeft de belastingwetgeving regels voor belastingaanslagen, de wetten op

het terrein van de sociale zekerheid regelen rechten en plichten rond uitkeringen, de milieuwetgeving, geeft regels ter bescherming van het milieu en de wetten over de ruimtelijke ordening bepalen de inrichting van ons land.

2.4 Burgerlijk recht

Het burgerlijk recht beschrijft de juridische relaties tussen personen. Die juridische relaties gaan vooral over op geld waardeerbare zaken zoals koop, huur, eigendom, pand en hypotheek.

De belangrijkste regels van het burgerlijk recht staan in het Burgerlijk Wetboek (BW). Daarin staan bijvoorbeeld regels over overeenkomsten zoals huur, koop en arbeid en over rechten zoals eigendom, pand en hypotheek. In het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering staat hoe een rechtszaak in het burgerlijk recht verloopt.

Het burgerlijk recht regelt de juridische relaties tussen burgers onderling, tussen bedrijven onderling en tussen burgers en bedrijven.

● *Gevonden voorwerp*

Wat moet je doen met een gevonden voorwerp? Art. 5: 5 van het Burgerlijk Wetboek zegt op een tamelijk ingewikkelde manier dat je aangifte van je vondst moet doen bij de gemeente:

'Hij die een onbeheerde zaak vindt en onder zich neemt is verplicht met bekwame spoed van de vondst aangifte te doen, tenzij hij terstond na de vondst daarvan mededeling heeft gedaan aan degene die hij als eigenaar of als tot ontvangst bevoegd mocht beschouwen.'

2.5 Strafrecht

Het strafrecht neemt binnen het recht een bijzondere plaats in. Ons recht bevat veel geboden en verboden. In het burgerlijk recht

kennen we bijvoorbeeld de koper die de koop-som op tijd moet betalen, de verhuurder die moet zorgen voor het rustige genot van de woonruimte en de werknemer die de afgesproken arbeid zo goed mogelijk moet verrichten. Ofschoon er wel veel verplichtingen in het burgerlijk recht zijn, kent het burgerlijk recht géén politie die controleert of iedereen zich wel aan de wet houdt.

In het strafrecht ligt dit anders. Hier gaat het om verboden waarop de overheid straf heeft gesteld: diefstal, doodslag, vernieling, moord, mishandeling en dergelijke.

Een voorbeeld. Olga neemt in het huis van de familie Hoessein sieraden weg ter waarde van € 10.000,-. Daarmee pleegt Olga een strafbaar feit, namelijk diefstal (art. 310 Wetboek van Strafrecht). Vaak hoort de politie van het misdrijf als het slachtoffer (de familie Hoessein) aangifte doet. Als de politie eenmaal op de hoogte is van de diefstal, heeft ze de bevoegdheid om het strafbaar feit en de verdachte op te sporen. Als dat is gelukt geeft de politie alle informatie door aan de officier van justitie. Hij beslist of de zaak aan de rechter wordt voorgelegd. Als dit gebeurt, komt er een rechtszaak waarin de rechter uiteindelijk bepaalt of Olga schuldig is aan het strafbaar feit.

Het strafrecht haalt vaak de krant en de televisie ('Tien jaar voor gruwelijke moord.') Zo ontstaat de indruk dat bijna alle recht strafrecht is. Dat is niet het geval. Slechts een beperkt deel van alle geboden en verboden zijn strafbepalingen. Het strafrecht bevat alleen die regels die de overheid voor de veiligheid van de hele samenleving van belang vindt. Als ze worden overtreden is dat niet zomaar een zaak tussen dader en slachtoffer, maar tussen de dader en de samenleving als geheel, want door de daad is de rechtsorde geschonden. Vandaar dat er een overheidsapparaat (politie) is om strafbare feiten op te sporen, zodat de daders kunnen worden berecht. Strafrecht speelt zich dus af tussen dader en overheid, burgerlijk recht is een zaak tussen burgers onderling.

Wetboek van Strafrecht

Een belangrijk wetboek op het gebied van het strafrecht is het Wetboek van Strafrecht (Sr).

Daarin staat een groot aantal strafbepalingen over misdrijven zoals moord, doodslag, diefstal, verkrachting, mishandeling en vernieling. Overigens, niet alle strafbepalingen staan in het Wetboek van Strafrecht. Strafbepalingen staan bijvoorbeeld ook in de Wegen verkeerswet ('glaasje op, laat je rijden'), in de milieuwetgeving (geen schadelijke stoffen zomaar in de grond stoppen) en in de Wet wapens en munitie (zonder vergunning mag je geen wapen dragen).

Wetboek van Strafvordering

Het Wetboek van Strafvordering (Sv) geeft aan wat er gebeurt met iemand die een strafbaar feit heeft gepleegd. En geeft antwoord op vragen als: Wanneer mag een verdachte worden aangehouden? In welke gevallen kan de politie een huiszoeking verrichten? Hoe verloopt de rechtszaak? Welke rechten heeft de verdachte? Enzovoort.

Kenmerkend voor het strafrecht is dat er straf staat op het overtreden van de wettelijke verboden. Deze straf wordt opgelegd door een rechter.

Verboden toegang

Een van de bekendste strafbepalingen is art. 461 van het Wetboek van Strafrecht. Dit artikelnummer wordt altijd genoemd op de bekende blauwe 'verboden toegang-bordjes'. De officiële tekst van dit wetsartikel luidt (schrik niet!): *Hij die, zonder daartoe gerechtigd te zijn, zich op eens anders grond waarvan de toegang op een voor hem bijkbare wijze door de rechthebbende is verboden, bevindt, of daar vee laat lopen, wordt gestraft met geldboete van de eerste categorie'.*

2.6 Internationaal recht

Het internationaal recht regelt de verhouding met andere landen en de positie van ons land in internationale organisaties zoals de Verenigde Naties en de Europese Unie. Dit rechtsgebied wordt steeds belangrijker vanwege de toenemende internationale samen-

werking. Denk bijvoorbeeld aan de Europese Unie, waartoe Nederland behoort. De regels van deze Unie hebben rechtstreeks invloed op de manier waarop wij onze grenzen bewaken, op de prijs van de melk, op het erkennen van buitenlandse schoolopleidingen, enzovoort. Daarnaast heeft ons land na de Tweede Wereldoorlog een groot aantal verdragen ondertekend waardoor de regering verplichtingen op zich heeft genomen, bijvoorbeeld in de sfeer van de mensenrechten (Verdrag van Rome) of van de opvang van vluchtelingen (Verdrag van Genève).

Het internationaal recht regelt de verhouding met andere landen en de positie van ons land in allerlei internationale organisaties.

2.7 Samenvatting

De vijf rechtsgebieden zijn: staatsrecht, bestuursrecht, strafrecht, burgerlijk recht en internationaal recht.

Het staatsrecht regelt de verhouding tussen de overheid en de burger en tussen de overheidsorganen onderling. Het bestuursrecht geeft regels voor de wijze waarop de overheid haar bestuursstaak moet uitvoeren. Besturen wil zeggen ordenen van de samenleving. Het strafrecht biedt een aantal fundamentele verboden waarop, als zij worden overtreden, straf is gesteld. Het burgerlijk recht regelt de rechtsrelaties tussen natuurlijke en rechtspersonen onderling. Het internationaal recht ten slotte, beschrijft de verhouding met andere

landen en de positie van ons land in internationale organisaties.

Kernbegrippen

- Staatsrecht;
- Bestuursrecht;
- Strafrecht;
- Burgerlijk recht;
- Internationaal recht.

Vragen en opdrachten

- 2.1 Om welk rechtsgebied gaat het in de gevallen a tot en met g?
 - a Jan slaat iemand dood.
 - b Bedrijf Walky bv sluit een koopovereenkomst met een klant.
 - c Fahrid wordt lid van de gemeenteraad van Eindhoven.
 - d Ineke vraagt een vergunning voor het beginnen van een café.
 - e De minister-president legt een verklaring af in de Tweede Kamer.
 - f Jan krijgt geen werkloosheidsuitkering omdat hij in zijn vorige baan zelf ontslag heeft genomen.
 - g Philips ontslaat drie werknemers.
- 2.2 In welk wetboek staan regels over:
 - a De positie van de advocaat van de verdachte.
 - b De rechten van de werknemer.
 - c Het kiesrecht.
 - d Het instellen van beroep tegen een besluit van het college van v en w om geen bijstandsuitkering te verlenen.
 - e De maximumstraf die staat op het plegen van een moord.

Hoofdstuk 3

De rechtsbronnen

Na dit hoofdstuk kun je:

- de vier rechtsbronnen noemen en in concrete gevallen herkennen.

3.1 Inleiding

In dit hoofdstuk leggen we uit waar het recht te vinden is. De vindplaatsen van het recht worden de 'rechtsbronnen' genoemd. Er zijn vier rechtsbronnen:

- wet;
- jurisprudentie;
- verdrag;
- gewoonte.

3.2 De wet

De wet is de belangrijkste vindplaats van het recht. Er gelden duizenden wetten in ons land, bijvoorbeeld het Wetboek van Strafrecht, de Wet op de studiefinanciering, de Vreemdelingenwet, de Wet werk en bijstand, de Kieswet, de Rijkswet op het Nederlanderschap, de Gemeentewet en de Provinciewet.

De term 'wet' gebruiken we hier als verzamelnaam voor alle algemeen geldende overheidsregels. De meeste wetten worden gemaakt door de landelijke overheid, door de regering en de volksvertegenwoordiging. Maar er worden ook wetten gemaakt door andere 'overheidslagen', zoals de provincie en de gemeente. Aan de naam van de wet kun je zien welk overheidsorgaan de wet gemaakt heeft.

Wet

De belangrijkste wetten in ons land worden gemaakt door de regering en de volksvertegenwoordiging samen. Deze overheidsregels noemen we 'wetten'.

Algemene maatregel van bestuur.

De regels die de regering alleen mag maken, noemen we algemene maatregelen van bestuur. Bij deze regels wordt de volksvertegenwoordiging niet betrokken.

Provinciale of gemeentelijke verordening.

De regels van Provinciale Staten en de gemeenteraad worden provinciale of gemeentelijke 'verordeningen' genoemd.

De belangrijkste vindplaats van het recht is de wet.

3.3 Jurisprudentie

Ook al doet de wetgever nog zo zijn best, de tekst van de wet is in lang niet alle gevallen duidelijk. Soms komt dat door onduidelikheden in de wet zelf. In andere gevallen is de wet onduidelijk omdat er allerlei nieuwe ontwikkelingen zijn die nog niet bekend waren toen de wet werd gemaakt. Zo staat er al meer dan honderd jaar in art. 310 van het Wetboek

van Strafrecht dat het verboden is ‘enig goed’ te stelen. Valt onder ‘enig goed’ ook software voor een computer? Dat is niet duidelijk. In zulke gevallen moet de wet dus worden uitgelegd. Dat gebeurt door rechters als zij in een concreet geval rechtspreken. Vinden zij een bepaald wetsartikel onduidelijk, dan schrijven ze in hun vonnis niet alleen wie er ‘wint’ of ‘verliest’, maar ook welke betekenis ze aan een bepaald woord of aan een bepaalde zin uit een wetsartikel geven. Alle rechterlijke vonnissen samen worden ‘de jurisprudentie’ genoemd. In de jurisprudentie is te vinden hoe rechters in de loop van de jaren de wet hebben uitgelegd. Daarmee is de jurisprudentie een belangrijke rechtsbron. Want als rechters met een moeilijk geval zitten, zoeken ze in de jurisprudentie of een collega-rechter soms al eens een vonnis op dit gebied heeft gewezen. Vooral de vonnissen van de Hoge Raad, ons hoogste rechtscollege, worden veel gelezen door rechters.

Alle rechterlijke uitspraken samen noemen we de jurisprudentie. Omdat in de jurisprudentie de wet wordt uitgelegd, is dit een belangrijke rechtsbron.

3.4 Internationale verdragen

Omdat veel landen na de Tweede Wereldoorlog meer met elkaar zijn gaan samenwerken, wordt het internationaal recht steeds belangrijker. Zo maakt Nederland bijvoorbeeld deel uit van de Europese Unie, van de NAVO en van de Verenigde Naties. Het internationaal recht staat vooral in verdragen waarin landen afspraken met elkaar maken. Als Nederland zich heeft aangesloten bij zo’n verdrag gelden de verdragsregels als wet in ons land. In veel gevallen gaan de verdragsregels zelfs boven onze eigen wetten.

Zo zorgden internationale bepalingen ervoor dat in ons Nederlands recht gehuwde en ongehuwde stellen gelijk worden behandeld. Internationale verdragen hebben bijvoorbeeld veel invloed op ons strafrecht, het erfrecht, het belastingrecht, het vreemdelingenrecht en het handelsrecht.

Internationale verdragen worden steeds belangrijker als rechtsbron.

3.5 Gewoonte

In sommige gevallen kan ook de gewoonte een rechtsbron zijn. Zo is het op de veemarkt de gewoonte dat koper en verkoper elkaar bij het sluiten van de koop driemaal in de handen slaan (eenmaal... andermaal... verkocht...). Als een rechter moet vaststellen of er inderdaad een koop op de veemarkt gesloten is, zal hij, al staat het niet in de wet, ook naar dit handengeklap kijken. Hebben partijen dit gebruik achterwege gelaten, dan kan dat betekenen dat ze nog geen koopovereenkomst hebben willen sluiten.

Het voorbeeld hierboven komt uit het burgerlijk recht. Daar wordt de gewoonte regelmatig als rechtsbron gebruikt. De gewoonte speelt een veel belangrijker rol in het staatsrecht. In het bestuursrecht is een belangrijk deel van het gewoonterecht bij de invoering van de Algemene wet bestuursrecht (in 1994) in de wet terechtgekomen. Er is nu veel minder gewoonterecht in het bestuursrecht dan een aantal jaren geleden. Binnen het strafrecht is de gewoonte geen rechtsbron. Strafrechtelijke regels gelden alleen als ze in de wet zijn vastgelegd.

Vooral in het staatsrecht en in mindere mate in het burgerlijk recht is de gewoonte een rechtsbron.

3.6 Samenvatting

De vindplaatsen van het recht worden 'rechtsbronnen' genoemd. Er zijn er vier: de wet, de jurisprudentie, het internationale verdrag en de gewoonte.

Kernbegrippen

- rechtsbron;
- wet;
- jurisprudentie;
- internationaal verdrag;
- gewoonte.

Vragen en opdrachten

- 3.1 Tot welke rechtsbron behoort:
- a Een uitspraak van de kantonrechter in Zutphen?
 - b Een verordening van de gemeente Amersfoort?
 - c Het Wetboek van Strafrecht?
 - d Een Europese Richtlijn?

Hoofdstuk 4

Andere indelingen van het recht

Na dit hoofdstuk kun je:

- het recht verdelen in publiekrecht en privaatrecht en een omschrijving geven van deze begrippen;
- het recht verdelen in materieel en formeel recht en deze twee soorten recht in concrete gevallen herkennen.

4.1 Inleiding

In het vorige hoofdstuk hebben we het recht ingedeeld in vijf rechtsgebieden. In dit hoofdstuk beschrijven we twee andere indelingen van het recht. We verdelen het recht in publiekrecht en privaatrecht en in materieel en formeel recht.

4.2 Publiekrecht en privaatrecht

Bij de indeling in publiekrecht en privaatrecht gaat het om de rol van de overheid bij het recht. Als iemand een auto koopt bij een garage, heeft de overheid daar in principe niets mee te maken, dat is een zaak tussen de koper en de garage. Als iemand een vergunning wil hebben omdat hij een discotheek wil beginnen, heeft de overheid daar wel wat mee te maken. De overheid heeft daarin een eigen taak, een taak die specifiek bij de overheid hoort, namelijk het afgeven van een vergunning voor de discotheek. Als de overheid in een rechtsgebied een specifieke taak heeft, behoort dit rechtsgebied tot het publiekrecht.

Heeft de overheid geen eigen rol, dan is er sprake van privaatrecht.

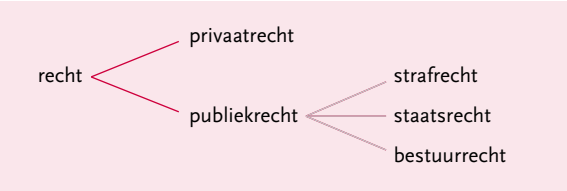
Tot het publiekrecht behoren alle rechtsgebieden waarin de overheid een eigen taak of plaats heeft:

- strafrecht;
- staatsrecht;
- bestuursrecht.

In het strafrecht heeft de overheid de taak het misdrijf en de verdachte op te sporen. Het strafrecht behoort dus tot het publiekrecht. Ook het staats- en bestuursrecht zijn rechtsgebieden waarin de overheid een eigen rol en taak heeft.

Het privaatrecht beschrijft de juridische relaties tussen personen onderling. In het privaatrecht heeft de overheid geen eigen taak of rol. Een ander woord voor privaatrecht is burgerlijk recht.

Tot het publiekrecht behoren alle rechtsgebieden waarin de overheid een eigen taak of plaats heeft. Het privaatrecht regelt de rechtsrelaties van burgers onderling.

Figuur 4.1 Indeling volgens privaatrecht en publieksrecht

4.3 Materieel en formeel recht

In het Burgerlijk Wetboek staat dat de koper de koopprijs op tijd moet betalen en dat de verkoper een goed product moet leveren. Dit zijn rechten en plichten van koper en verkoper. Al het recht dat rechten en plichten tussen mensen, of tussen burgers en overheid beschrijft, noemen we *materieel recht*. Wat gebeurt er nu als de koper niet betaalt of als de verkoper een slecht product levert? Uiteindelijk kan het dan in sommige gevallen tot een rechtszaak komen. Dan zitten we in het *formeel recht*. Het formeel recht beschrijft welke gevolgen het heeft als mensen zich niet aan hun wettelijke rechten en plichten houden. Het formeel recht geeft procesregels, bijvoorbeeld over hoe een rechtszaak verloopt en hoe een vonnis van een rechter eruit moet zien.

Het voorbeeld van de koper en de verkoper viel onder het materieel en formeel *burgerlijk recht*. Daarnaast is er ook materieel en formeel *strafrecht*. In het materieel deel van het strafrecht staan de verboden gedragingen zoals moord, doodslag en diefstal. Het formeel strafrecht beschrijft wat politie en justitie kunnen doen als er een strafbaar feit is begaan. Ten slotte kent ook het bestuursrecht een materieel en een formeel deel. In het materieel deel van het bestuursrecht worden de rechten en plichten van overheid en burger beschreven. Bijvoorbeeld de verplichting voor een kroegbaas om een horecaverunning te vragen en de verplichting voor een huiseigenaar om een bouwvergunning te vragen als hij zijn huis uit wil breiden. Het formeel deel van het bestuursrecht beschrijft hoe een burger bezwaar kan maken en in beroep kan gaan tegen een besluit van de overheid.

Het materieel recht beschrijft de inhoud van het recht: de rechten en plichten van burgers en overheidsorganen. Het formeel recht is het procesrecht, het geeft aan welke gevolgen het heeft als iemand zich niet aan de wettelijke regels houdt.

	materieel	formeel
strafrecht	inhoud: misdrijven en overtredingen wetten: Wetboek van strafrecht, Opiumwet, Wet wapens en munitie, enzovoort	wat er gebeurt als er een strafbaar feit is gepleegd Wetboek van Strafvordering
bestuursrecht	inhoud: bestuurstaak van de overheid wetten: Algemene wet bestuursrecht, Vreemdelingenwet, wetgeving over sociale zekerheid, belastingwetgeving enzovoort	wat een burger kan doen als hij het niet eens is met een besluit van een overheidsorgaan Algemene wet bestuursrecht
staatsrecht	in het staatsrecht wordt niet met het onderscheid materieel-formeel gewerkt	
burgerlijk recht	inhoud: rechten en plichten tussen burgers wetten: Burgerlijk Wetboek	wat er gebeurt als iemand zich niet aan de rechten en plichten uit het bw houdt Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering

Figuur 4.2 Materieel en formeel recht in de verschillende rechtsgebieden

4.4 Samenvatting

Als je kijkt naar de taak van de overheid, kun je onderscheid maken tussen publiekrecht en privaatrecht. In het publiekrecht heeft de overheid een eigen taak. Tot het publiekrecht behoren: het staatsrecht, het bestuursrecht en het strafrecht. In het privaatrecht heeft de overheid geen specifieke taak. Het burgerlijk recht behoort tot het privaatrecht.

Bij een andere indeling van het recht wordt een onderscheid gemaakt tussen de inhoud van het recht en de procedureregels die zeggen wat er gebeurt als je je niet aan het recht houdt. De beschrijving van de rechten en plichten is het materieel deel van het recht, de handhaving van dit recht wordt het formeel deel genoemd.

Kernbegrippen

- **privaatrecht;**
- **publiekrecht;**
- **materieel recht;**
- **formeel recht.**

Vragen en opdrachten

- 4.1 Leg uit of het in onderstaande gevallen gaat om privaatrecht of publiekrecht.
- a Het gemeentebestuur van Eindhoven besluit Ineke de Groot een bijstandsuitkering te verlenen.

- b Karel Bast krijgt geen vergunning van het gemeentebestuur om zijn bedrijf uit te breiden.
- c Projectontwikkelaar Bos verhuurt een bedrijfspand aan ondernemer Stam.
- d Het gemeentebestuur van Nijmegen koopt nieuwe kantoormeubelen voor het gemeentehuis.
- e Het gemeentebestuur van Wageningen koopt een stuk grond zodat er bedrijven op deze grond kunnen worden gebouwd.

4.2 Leg in de gevallen onder a tot en met e uit of er sprake is van materieel of formeel recht.

- a Een ondernemer verzoekt om een milieuvergunning voor zijn bedrijf.
- b Projectontwikkelaar Bos zegt ondernemer Stam de huur op van zijn bedrijfspand.
- c Een café-eigenaar schrijft een bezwaarschrift aan het gemeentebestuur van zijn woonplaats. In dit bezwaarschrift verzet hij zich tegen het besluit van het gemeentebestuur dat zijn café voortaan om 12 uur 's nachts dicht moet.
- d De Belastingdienst stuurt ondernemer Stam een aanslag toe voor de vennootschapsbelasting van € 25.000,-.
- e Stam verzet zich tegen de aanslag van de Belastingdienst en schrijft een bezwaarschrift naar de belastinginspecteur.

Hoofdstuk 5

Burgerlijk recht

Na dit hoofdstuk kun je:

- uitleggen welke juridische relaties in het burgerlijk recht geregeld worden;
- de verschillende onderdelen van het burgerlijk recht noemen;
- globaal de inhoud omschrijven van het:
 - personen- en familierecht,
 - rechtspersonenrecht,
 - vermogensrecht;
- het verschil uitleggen tussen het Burgerlijk Wetboek en het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering.

5.1 Inleiding

In de vorige hoofdstukken ging het over 'recht' in het algemeen. In dit hoofdstuk gaan we wat dieper in op het burgerlijk recht, omdat het bedrijfsleven met dit rechtsgebied het meest te maken heeft.

We maken een aantal opmerkingen over het burgerlijk recht in het algemeen. We leggen uit welke juridische relaties er in het burgerlijk recht geregeld worden. We laten zien uit welke onderdelen het burgerlijk recht bestaat en we noemen de twee belangrijke wetten op het gebied van het burgerlijk recht.

In de volgende delen van 'Recht in bedrijf' gaan we dieper op deze onderwerpen in.

5.2 Karakter van het burgerlijk recht

Het burgerlijk recht geeft regels voor de juridische relaties tussen 'personen'. Met het begrip 'personen' bedoelt het burgerlijk recht niet alleen natuurlijke personen, van vlees

en bloed, maar ook rechtspersonen. Dit zijn bedrijven en instellingen. Het burgerlijk recht geeft dus regels voor juridische relaties tussen burgers maar ook tussen een burger en een bedrijf, of tussen twee bedrijven. Zo valt bijvoorbeeld de koopovereenkomst tussen een ondernemer en zijn klant onder het burgerlijk recht. Ook de huurovereenkomst tussen een projectontwikkelaar en zijn huurder valt onder het burgerlijk recht.

Kenmerkend voor het burgerlijk recht is dat burgers en bedrijven hun *particuliere* belangen regelen. Bijvoorbeeld de belangen als koper, of de belangen als verhuurder. Het burgerlijk recht geeft regels voor de manier waarop dit moet gebeuren. Want bij het nastreven van de eigen belangen kan een burger of een bedrijf gemakkelijk de belangen van anderen over het hoofd zien. Het burgerlijk recht is te vergelijken met het regelen van het verkeer. Het verkeer wordt geregeld om ongelukken te voorkomen. Zo is het ook in het burgerlijk recht: om ongelukken of problemen te voorkomen moeten de burgers zich aan bepaalde spelregels houden.

Het burgerlijk recht geeft regels voor de rechtsrelaties tussen (natuurlijke en rechts)personen.

5.3 Onderdelen van het burgerlijk recht

Het burgerlijk recht bestaat uit drie delen:

- personen- en familierecht;
- rechtspersonenrecht;
- vermogensrecht.

Personen- en familierecht

Het personen- en familierecht regelt de juridische kanten van familierelaties. Zo geeft het personen- en familierecht bijvoorbeeld regels over het huwelijk, de echtscheiding en over het gezag over minderjarige kinderen.

Rechtspersonenrecht

Als een klant bij v&d een tenniseracket koopt, doet hij geen zaken met een persoon van vlees en bloed maar met een 'rechtspersoon'. Een rechtspersoon is een organisatie die zelfstandig aan het recht deelneemt. Het vermogen van een rechtspersoon staat los van de vermogens van de bestuurders van de rechtspersoon. Er zijn vier verschillende rechtspersonen: de vereniging, de stichting, de naamloze vennootschap en de besloten vennootschap. In blok 2 van dit boek gaan we uitvoerig in op de verschillende ondernemingsvormen en rechtspersonen.

! *Natuurlijke personen*

Om rechtspersonen en 'gewone mensen' uit elkaar te houden, gebruikt de wet de term 'natuurlijke personen' voor mensen van vlees en bloed en 'rechtspersonen' voor bedrijven en instellingen die zelfstandig deelnemen aan het rechtsverkeer.

Spreekt de wet over 'personen' dan worden natuurlijke en rechtspersonen beiden bedoeld.

Vermogensrecht

Het vermogensrecht is verreweg het grootste deel van het burgerlijk recht. Dit deel

gaat over zakelijk relaties tussen (natuurlijke of rechts)personen. Het vermogensrecht beschrijft juridische relaties die in geld zijn uit te drukken, bijvoorbeeld: koop, huur, arbeid, eigendom en hypotheek.

Het burgerlijk recht bestaat uit:

- personen- en familierecht,
- rechtspersonenrecht;
- vermogensrecht.

! *Artikelnummering in het BW*

De negen boeken van het BW beginnen allemaal bij art. 1. Zo is er artikel 1 van Boek 1, maar ook art. 1 van Boek 2 of van Boek 3. Om de wetsartikelen uit de verschillende boeken goed uit elkaar te houden, wordt vóór het artikelnummer altijd het boeknummer genoemd. Art 7:1 BW is artikel 1 van Boek 7. Art 3:105 BW is art. 105 van Boek 3.

5.4 Burgerlijk Wetboek en Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering

Het burgerlijk recht is te vinden in twee wetboeken.

Burgerlijk Wetboek (BW)

De inhoud van het burgerlijk recht, de rechten en plichten, staan beschreven in het Burgerlijk Wetboek (BW).

Indeling BW

Het BW bestaat uit negen boeken of delen. Boek 1 beschrijft het personen- en familierecht. In dit boek staan de regels over de voor- en achternaam, over de verhouding tussen ouders en kinderen, over het huwelijk, over de echtscheiding, enzovoort.

Boek 2 beschrijft de rechtspersonen. Boek 2 geeft bijvoorbeeld regels over de oprichting van een vereniging, een stichting of een vennootschap. Ook de positie van de bestuurders van de verschillende rechtspersonen wordt in Boek 2 beschreven.

De Boeken 3 tot en met 7 gaan over het vermogensrecht. In Boek 3 staan vooral algemene regels die voor alle vermogensrechten gelden. Boek 4 heeft een speciaal karakter, het beschrijft wat er gebeurt met het vermogen van een overledene (erfrecht). In Boek 5 gaat het over een aantal absolute rechten zoals het eigendomsrecht. Boek 6 geeft algemene regels over het verbintenissenrecht en Boek 7(A) beschrijft een aantal overeenkomsten zoals de arbeidsovereenkomst en de koopovereenkomst.

Boek 8 gaat over verkeersmiddelen en vervoer. Boek 10 ten slotte geeft regels voor het internationaal privaatrecht. Hier vind je bijvoorbeeld antwoord op de vraag welke regels van toepassing zijn als een Nederlands bedrijf zaken doet met een Amerikaanse klant.

NB: Boek 9 van het BW ontbreekt nog. Dat Boek was gereserveerd voor rechten op 'voortbrengselen van de geest' zoals auteursrechten op een boek, rechten op software of op muziek. Het is zeer de vraag of dit Boek er zal komen, omdat deze rechten steeds vaker internationaal (via verdragen) worden geregeld.

Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering (Rv)

De procesregels van het burgerlijk recht staan niet in het BW maar in het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering (Rv). In dit wetboek vind je bijvoorbeeld de gang van zaken tijdens een rechtszaak en de taak van een advocaat en van een deurwaarder.

LET OP:

In hoofdstuk 2 beschreven we het verschil tussen materieel en formeel recht. Het materieel deel van het burgerlijk recht (de rechten en plichten) staat in het BW. Het formeel deel (het procedureregels) vind je in het Rv.

Het materieel deel van het burgerlijk recht staat in het BW, het formeel deel in het Rv.

Boek 1	Personen- en familierecht
Boek 2	Rechtspersonen
Boek 3	Vermogensrecht in het algemeen
Boek 4	Erfrecht
Boek 5	Zakelijke rechten
Boek 6	Algemeen gedeelte van het verbintenissenrecht
Boek 7	Bijzondere overeenkomsten
Boek 8	Verkeersmiddelen en vervoer
Boek 10	Internationaal privaatrecht

5.5 Samenvatting

Het burgerlijk recht regelt de juridische verhoudingen tussen (natuurlijke en rechts) personen. In dit rechtsgebied staan de particuliere belangen van burgers, instellingen en bedrijven centraal. Het burgerlijk recht geeft regels voor het behartigen van die particuliere belangen. Het burgerlijk recht bestaat uit drie onderdelen: het personen- en familierecht, het rechtspersonenrecht en het vermogensrecht. Het vermogensrecht beschrijft de rechten waaruit een vermogen is opgebouwd. Het Burgerlijk Wetboek (BW) beschrijft de rechten en plichten in het burgerlijk recht. Het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering (Rv) beschrijft het procesrecht.

Kernbegrippen:

- burgerlijk recht;
- personen- en familierecht;
- rechtspersonenrecht;
- natuurlijke personen;
- rechtspersonen;
- vermogensrecht;
- Burgerlijk Wetboek ;
- Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering.

Vragen en opdrachten

- 5.1 In welk van de drie onderdelen van het burgerlijk recht gaat het onder a tot en met e?
- a De bank leent bedrijfskapitaal aan ondernemer Van Dam.
 - b Joyce richt een besloten vennootschap op.
 - c Teun huurt een bedrijfspand.
 - d Boris gaat trouwen met zijn vriendin.
 - d Tiska is eigenaar van haar woning.

Hoofdstuk 6

Een rechtszaak in het burgerlijk recht

Na dit hoofdstuk kun je:

- de taak van de rechter omschrijven en uitleggen waarom zijn onafhankelijkheid van belang is;
- de drie rechterlijke instanties noemen en aangeven welke zaken zij behandelen;
- uitleggen wat hoger beroep en cassatie betekenen;
- beschrijven hoe een rechtszaak in het burgerlijk recht verloopt;
- de termen dagvaarding, eiser, gedaagde, conclusie van antwoord, comparitie en vonnis omschrijven;
- de taken noemen van de advocaat/procureur en van de deurwaarder.

6.1 Inleiding

Als partijen het niet eens worden over een juridisch probleem, kunnen ze hun conflict aan de rechter voorleggen. Zo kan een ondernemer een rechtszaak beginnen als hij nog geld tegoed heeft van een klant die hem weigert te betalen. Maar ook een klant kan een rechtszaak beginnen, bijvoorbeeld als hij meent dat een ondernemer geen goed product heeft afgeleverd. En ook als iemand schade heeft aangericht, bijvoorbeeld bij een verkeersongeval, kan het uiteindelijk op een rechtszaak uitdraaien als de veroorzaker van de schade niet bereid is de schade aan het slachtoffer te vergoeden.

Bij al deze voorbeelden zitten we in de sfeer van het burgerlijk recht. Omdat een ondernemer daarmee het meest te maken heeft, beschrijven we in dit hoofdstuk vooral de

gang van zaken tijdens een rechtszaak in het burgerlijk recht. Maar voordat we dat doen, beschrijven we (in paragraaf 6.2, 6.3 en 6.4) de rechterlijke organisatie in het algemeen.

6.2 Taak en onafhankelijkheid van de rechter

Taak van de rechter

Rechters hebben tot taak om een uitspraak te doen over conflicten die aan hen worden voorgelegd. Bijvoorbeeld het conflict tussen twee burens over de grens die tussen hun tuinen loopt, of tussen een ondernemer en een groothandel over de levering van bepaalde goederen. In het strafrecht heeft de rechter een iets andere taak. Daar moet hij vaststellen of de verdachte schuldig is aan het strafbaar feit waarvan justitie hem verdenkt.

Onafhankelijkheid van de rechter

Een rechter legt zijn oordeel vast in een uitspraak. Deze uitspraak noemt men het 'vonnis'.

Voor een eerlijke en geloofwaardige rechtspraak is het noodzakelijk dat rechters onafhankelijk zijn. In de Grondwet wordt de onafhankelijkheid ten opzichte van de regering geregeld. De regering benoemt rechters namelijk *voor het leven* (tot hun zeventigste jaar). De regering kan een rechter dus niet afzetten bij een 'slechte' uitspraak. En de arbeidsvoorwaarden van rechters (salaris, pensioen, vakantiedagen, enzovoort) worden *bij wet* geregeld. De regering kan rechters bij een 'goede' uitspraak dus geen salarisverhoging geven, of salarisverlaging bij een 'slechte' uitspraak.

De rechter doet een uitspraak over conflicten die aan hem worden voorgelegd.

De onafhankelijkheid van de rechters is in de Grondwet geregeld.

Nevenfuncties van rechters openbaar

Rechters moeten niet alleen onafhankelijk staan tegenover de regering, maar ook tegenover bedrijven en instellingen. Een rechter die commissaris is bij een groot bedrijf, kan geen geloofwaardige uitspraak doen in een zaak waar dit bedrijf bij betrokken is. Daarom worden de 'nevenfuncties' (bijbanen) van rechters bekend gemaakt. Zo kan iedereen zien (via www.rechtspraak.nl) welke banden een bepaalde rechter heeft met een bedrijf of een instelling. Komt er een zaak bij een rechter waarbij hij door (familiebanden of door) een nevenfunctie betrokken is, dan trekt hij zich meestal zelf meteen terug. Mocht dat niet gebeuren, dan kunnen de partijen die het proces voeren, de rechter 'wraken'. Dit betekent dat ze de rechtbank om een andere rechter vragen omdat ze de aangewezen rechter partijdig vinden.

6.3 Karakter rechtszaak per rechtsgebied

Het strafrecht, het burgerlijk recht en het bestuursrecht hebben ieder hun eigen type rechtszaak.

Strafzaak

In het strafrecht daagt de officier van justitie de verdachte voor de rechter omdat hij hem verdenkt van een of meer strafbare feiten. In feite staan de officier van justitie en de verdachte als twee partijen tegenover elkaar. De rechter bepaalt aan het einde van de zaak of de verdachte schuldig is. Meent de rechter dat de verdachte schuldig is, dan legt hij (in bijna alle gevallen) een straf op.

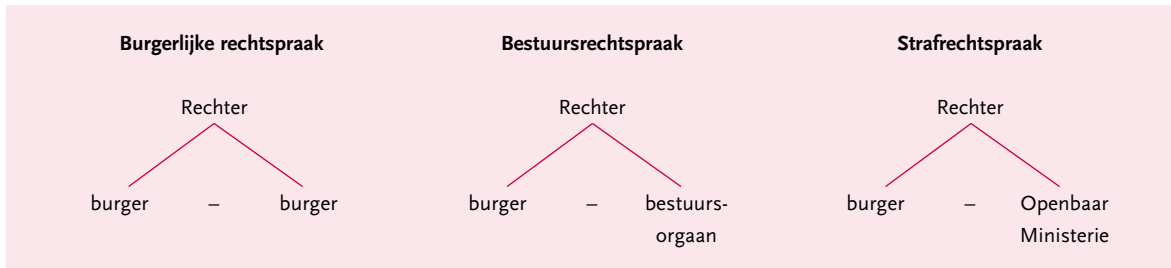
Bestuurszaak

In het bestuursrecht staan burger en overheid tegenover elkaar. Een burger die het niet eens is met een overheidsbeslissing kan tegen deze beslissing in beroep gaan bij de rechtbank. Zo kan een ondernemer die van het gemeentebestuur geen milieuvergunning ('omgevingsvergunning') krijgt voor zijn zaak, in beroep gaan bij de rechtbank. Een vreemdeling kan beroep instellen als hem verder verblijf in ons land wordt geweigerd, een uitkeringsgerechtigde kan zich verzetten tegen de verlaging van een uitkering, enzovoort. In al deze zaken staan een overheidsinstantie en een burger tegenover elkaar. Het is aan de rechter om te bepalen wie er gelijk heeft: de overheidsinstantie die de burger iets geweigerd heeft, of de burger.

Burgerlijke zaak

In het burgerlijk recht staan particulieren (burgers, instellingen of ondernemers) tegenover elkaar omdat de ene partij meent dat de andere partij hem onrecht heeft aangedaan. Bijvoorbeeld door de koopsom niet te betalen, geen goed product te leveren of schade te veroorzaken. Nadat beide partijen hun zegje tijdens de zitting hebben gedaan, beslist de rechter wie van beide partijen gelijk heeft.

In het strafrecht beslist de rechter of de verdachte zich schuldig heeft gemaakt aan het strafbaar feit waarvan

Figuur 6.1 Verschillende vormen van rechtspraak

justitie hem beschuldigt. In het bestuursrecht velt de rechter een oordeel over een conflict tussen een overheidsinstantie en een burger en in het burgerlijk recht doet de rechter een uitspraak over een conflict tussen (natuurlijke of rechts)personen.

6.4 Drie rechterlijke instanties

Er zijn drie rechterlijke instanties:

- rechtbank;
- gerechtshof;
- Hoge Raad.

Rechtbank

De negentien rechtbanken in ons land behandelen alle zaken 'in eerste aanleg'. 'Eerste aanleg' wil zeggen dat de zaak voor de eerste keer aan de rechter wordt voorgelegd. Als mensen een rechtszaak willen beginnen komen ze altijd bij de rechtbank terecht.

Sector Kanton

De sector (afdeling) Kanton van de rechtbank behandelt in het strafrecht de overtredingen. Dit zijn de lichte strafbare feiten. In het burgerlijk recht behandelt de sector Kanton de zaken met een waarde tot € 25.000,- plus alle zaken – om welk bedrag het ook gaat – uit huur, consumentenkoop, huurkoop, arbeid, agentuur en pacht. Daarnaast behandelt de sector Kanton zaken in verband met consumentenkrediet tot € 40.000,-. Zaken die vanwege hun waarde tot 25.000,- bij de sector Kanton horen worden wel *waardezaken* genoemd, zaken die vanwege hun aard bij de sector Kanton horen worden

wel *aardzaken* genoemd. Aardzaken gaan altijd naar de sector Kanton, hoe hoog het bedrag waarover geprocedeerd wordt ook is. Waardezaken gaan alleen naar de kantonrechter als het bedrag niet hoger is dan € 25.000,-.

Overige sectoren van de rechtbank

Is de kantonrechter van de sector Kanton niet bevoegd om een civiele zaak (zaak in het burgerlijk recht) te behandelen, dan komt de zaak automatisch terecht bij een andere sector van de rechtbank.

Een conflict over een aankoop van € 13.000,- wordt in eerste aanleg behandeld door de sector Kanton van de rechtbank. Zou het conflict over de aankoop om € 87.000,- gaan, dan stijgt de waarde uit boven de competentiegrens van € 25.000 die geldt voor de sector Kanton. In principe is nu een andere sector van de rechtbank bevoegd. Maar als de koper een consument is, dit wil zeggen een particulier persoon die niet handelt namens een bedrijf of een instelling, die zaken doet met een professionele verkoper, dan is er sprake van een consumentenkoop. Dan gaat het om een waardezaak en is de sector Kanton bevoegd, ongeacht de hoogte van het bedrag. Het komt er op neer dat de andere sectoren van de rechtbank bevoegd zijn om van de zaak kennis te nemen tenzij het gaat om een aard- of waardezaak waarvoor de sector Kanton bevoegd is.

De strafsector van de rechtbank behandelt de misdrijven, dit zijn de zware strafbare feiten zoals diefstal, vernieling, verkrachting en doodslag.

De sector bestuur behandelt de bestuurszaken.

	Strafzaken	Burgerlijke zaken	Bestuurszaken
sector Kanton van van de rechtbank	overtredingen	alle vorderingen tot € 5000,- en huur, huurkoop, pacht en arbeid ongeacht de hoogte van vordering	
overige sectoren van de rechtbank	misdrijven	alle andere vorderingen	bijna alle zaken na bezwaarschrift
hof	hoger beroep van vonnissen van rechtbank en van kantonrechter	hoger beroep van vonnissen van rechtbank en van kantonrechter	belastingzaken
Hoge Raad	cassatie	cassatie	

Figuur 6.1 Overzicht van de rechterlijke instanties

Gerechtshof

De vijf gerechtshoven in ons land behandelen vooral beroepszaken. Wie het niet eens is met een uitspraak van de rechtbank, kan beroep instellen bij het hof. Daar wordt de zaak opnieuw behandeld en er volgt een nieuwe uitspraak.

Hoge Raad

De Hoge Raad is belast met de ‘cassatierecht-spraak’. Wie ook met de uitspraak in hoger beroep niet tevreden is, kan namelijk nog terecht bij ons hoogste rechtscollege, de Hoge Raad. Dit wordt ‘in cassatie gaan’ genoemd. De Hoge Raad behandelt niet de hele zaak opnieuw, er wordt alleen gekeken of er geen juridisch-technische fouten zijn gemaakt door het hof of door de rechtbank.

Er zijn drie rechterlijke instanties. De rechtbank behandelt de zaken in eerste aanleg. Het gerechtshof doet beroepszaken en de Hoge Raad is belast met cassatierechtspraak.

Verstek

Een gedaagde is niet verplicht om te reage-ren op een dagvaarding. Als hij niets van zich laat horen, dan zeggen we dat hij ‘verstek laat gaan’. In dat geval wint de eiser de zaak. Ook in het recht geldt: wie zwijgt stemt toe!

6.5 Een rechtszaak in het burgerlijk recht

Wie begint er een rechtszaak in het burgerlijk recht? Dat is de persoon die meent dat een ander hem onrecht aandoet. Bijvoorbeeld de verkoper die nog geld tegoed heeft van de koper, het slachtoffer dat meent recht te heb-ben op schadevergoeding na een ongeval, of de ondernemer die slechte producten van zijn groothandel heeft gekregen. Uiteraard probeert de ‘verongelijkte’ partij eerst of het probleem niet zonder rechtszaak kan worden opgelost. Maar lukt dat niet, dan kan hij de zaak aan de rechter voorleggen.

Dagvaarding uitbrengen

De eerste stap is het opstellen van een dagvaarding. De partij die het conflict aan de rechter wil voorleggen, wordt de eiser genoemd. De eiser vraagt aan een advocaat om een dagvaarding voor hem op te stellen. Een dagvaarding is een officiële oproep om op de rechtbank te verschijnen. Deze dagvaar-ding is gericht aan de ‘gedaagde’. Dit is de partij die door de eiser voor de rechter wordt gedaagd. In de dagvaarding staat ook precies beschreven wat de eiser tegoed meent te heb-ben van de gedaagde.

LET OP:

Hierboven zagen we dat de eiser met zijn eis in eerste aanleg altijd terecht komt bij de rechtbank. Maar er zijn negentien rechtbanken in ons land. Welke moet de eiser kiezen? Bevoegd is de rechtbank van de *woonplaats van de gedaagde*. Woont de gedaagde in Den Bosch dan dagvaardt de eiser de gedaagde om te verschijnen voor de rechtbank Den Bosch.

Conclusie van antwoord

De gedaagde mag schriftelijk op de inhoud van de dagvaarding reageren. Deze reactie van de gedaagde wordt de 'conclusie van antwoord' genoemd.

Comparitie na antwoord

Na de conclusie van antwoord roept de rechter eiser en gedaagde vaak op om ter zitting te verschijnen. Dit wordt de 'comparitie' genoemd. Beide partijen krijgen tijdens de comparitie van de rechter de gelegenheid om hun standpunt nader toe te lichten.

Vonnis

In veel gevallen volgt enige weken na de comparitie de uitspraak van de rechter.

OPMERKINGEN

Uitbreiding procedure

Als het om een erg ingewikkelde zaak gaat, kan de rechter de procedure uitbreiden. Zo kan hij na de conclusie van antwoord bepalen dat eiser en gedaagde ieder nóg een schriftelijk stuk (bijvoorbeeld met bewijsmateriaal) mogen opstellen om hun zaak te bepleiten. Na het wisselen van vier, of soms zelfs wel zes schriftelijke stukken, wijst de rechter dan vonnis. Maar als de partijen daar om vragen, kan hij ook bepalen dat eiser en gedaagde eerst nog de gelegenheid krijgen om tijdens een zitting een mondeling pleidooi te houden.

Procedure in sector Kanton

Bij de sector Kanton geldt in principe dezelfde procedure als bij de civiele sector van de rechtbank. Er zijn echter twee verschillen. Om te beginnen mogen eiser en gedaagde zelf

hun proces voeren, ze hoeven geen advocaat in te schakelen. Daarnaast mag de gedaagde kiezen. Hij kan een conclusie van antwoord opstellen in reactie op de dagvaarding, maar hij mag ook mondeling ter zitting op de dagvaarding reageren.

Beroep en cassatie

Zoals in paragraaf 6.4 al duidelijk werd: de partijen hoeven zich niet neer te leggen bij de uitspraak van de rechtbank. Is de eiser of de gedaagde het niet eens met de uitspraak, dan kan hij hoger beroep instellen bij het gerechtshof. Daarna is nog cassatie mogelijk bij de Hoge Raad.

De procedure van een eenvoudige rechtszaak in het burgerlijk recht bestaat uit:

- dagvaarding opgesteld namens eiser;
- conclusie van antwoord opgesteld namens gedaagde;
- comparitie na antwoord;
- uitspraak van de rechter.

6.6 Advocaat en deurwaarder

Belangrijke functionarissen bij rechtszaken zijn de advocaat en de deurwaarder.

Advocaat

Een advocaat is een jurist (iemand die rechten heeft gestudeerd aan de universiteit) die juridisch advies geeft. De meeste advocaten hebben zich gespecialiseerd bijvoorbeeld in ondernemingsrecht, echtscheidingen, strafrecht, enzovoort. Daarnaast voert een advocaat, als dat nodig is, rechtszaken voor zijn cliënten. Hij stelt bijvoorbeeld de dagvaarding op, verschijnt op de comparitie of houdt een pleidooi.

In het burgerlijk recht geldt nog de regel dat eiser en gedaagde niet zelf hun proces mogen voeren. Ze zijn verplicht om zich door een advocaat te laten vertegenwoordigen.

LET OP:

In kantonzaken mogen eiser en gedaagde wel zelf procederen. Kiezen zij er voor om zich toch te laten vertegenwoordigen door een advocaat of een andere juridisch deskundige, dan noemt men hem 'gemachtigde'.

Deurwaarder

Een deurwaarder heeft twee taken bij een rechtszaak. Om te beginnen brengt hij de dagvaarding uit. Dit wil zeggen dat hij ervoor zorgt dat de dagvaarding van de eiser officieel aan de gedaagde wordt overhandigd. Dit wordt het 'betekenen' van de dagvaarding genoemd.

Daarnaast heeft de deurwaarder een taak als de verliezende partij weigert om zich aan het vonnis te houden. Stel bijvoorbeeld dat de gedaagde weigert zijn huurhuis te ontruimen. In dat geval kan de eisende partij de deurwaarder inschakelen. De deurwaarder is namelijk bevoegd om het vonnis daadwerkelijk 'ten uitvoer te leggen'. In dit geval kan dat betekenen dat de deurwaarder het huurhuis ontruimt, zo nodig met behulp van de politie. Moet de gedaagde volgens het vonnis een bepaald bedrag betalen en weigert hij dat, dan kan de deurwaarder beslag leggen op goederen van de gedaagde. Deze goederen worden dan verkocht. Uit de verkoopopbrengst krijgt de eiser zijn geld.

Een advocaat is een juridisch adviseur die ook namens zijn cliënt optreedt in rechtszaken. Een deurwaarder betekent de dagvaarding bij de gedaagde en is bevoegd om zonodig vonnissen ten uitvoer te leggen.

Websites

De rechterlijke macht heeft een website waarop je alles kunt vinden over de rechtspraak in ons land: www.rechtspraak.nl

Meer informatie over de advocatuur biedt de website van de Nederlandse Orde van Advocaten, www.advocatenorde.nl

Over deurwaarders lees je op de website van de Koninklijke Beroepsorganisatie van Gerechtsdeurwaarders: www.kbv.nl

De Koninklijke notariële beroepsorganisatie heeft als website: www.notaris.nl

6.7 Samenvatting

Een rechter heeft tot taak om een uitspraak te doen in conflicten die aan hem worden voorgelegd. Vanwege hun taak moeten rechters onafhankelijk zijn. Deze onafhankelijkheid is in de Grondwet gegarandeerd.

Er zijn drie rechterlijke instanties. Zaken worden in eerste aanleg door de rechtbank behandeld. In hoger beroep beoordeelt het gerechtshof de zaak. Ten slotte kan nog cassatie worden ingesteld bij de Hoge Raad.

Een eenvoudige procedure in het burgerlijk recht verloopt als volgt: de eiser brengt een dagvaarding uit, de gedaagde reageert in een conclusie van antwoord, de rechter roept eiser en gedaagde op voor een comparitie na antwoord en enige weken later komt hij met zijn vonnis.

In het burgerlijk recht geldt verplichte procesvertegenwoordiging. Dit wil zeggen dat eiser en gedaagde zich in het proces moeten laten vertegenwoordigen door een advocaat. Bij de sector Kanton van de rechtbank mogen partijen zelf procederen. Daar geldt de verplichte procesvertegenwoordiging niet.

Een deurwaarder heeft de taak om dagvaardingen te betekenen. Dit wil zeggen dat hij er voor zorgt dat de gedaagde de dagvaarding in handen krijgt. Daarnaast is hij bevoegd om rechterlijke uitspraken daadwerkelijk ten uitvoer te leggen als de verliezende partij weigert om zich aan het vonnis te houden.

Kernbegrippen

- rechter;
- onafhankelijkheid van de rechter;
- rechtbank;
- gerechtshof;
- Hoge Raad;
- eerste aanleg;
- hoger beroep;
- cassatie;
- dagvaarding;

- eiser;
- gedaagde;
- conclusie van antwoord;
- comparitie na antwoord;
- vonnis;
- advocaat.
- deurwaarder.

Vragen en opdrachten

- 6.1 Ga naar www.rechtspraak.nl en zoek het antwoord op de volgende vragen.
- Wat zijn 'griffierechten'?
 - Wat is 'mediation'?
 - Bij welke rechtbank moet een eiser uit Utrecht zijn als hij een zaak heeft tegen een gedaagde die in Amsterdam woont?
 - Wat is een 'kostenveroordeling'?
- 6.2 Welke sector van de rechtbank behandelt een zaak in eerste aanleg over een huurconflict ter waarde van € 13.000,-?
- 6.3 Welke sector van de rechtbank behandelt een echtscheiding?

6.4 Welke sector van de rechtbank behandelt een conflict over een koopovereenkomst ter waarde van € 3.400,-?

6.5 Welke sector behandelt een zakelijk geschil over een aankoop ter waarde van € 41.000,- tussen een antiekhandelaar en een privéverzamelaar?

6.6 Lees de dagvaarding op de volgende bladzijden en beantwoord daarna de volgende vragen

- Wie is de eiser?
- Wie is de gedaagde?
- Beschrijf het conflict.
- Hoe luidt de eis?

DAGVAARDING

Heden de tweede januari tweeduizendtwaalf;

Heb ik, Josephus Boorman, als toegevoegd kandidaat-gerechtsdeurwaarder werkzaam op het kantoor van Boudewijn Korthals, gerechtsdeurwaarder gevestigd te Amsterdam en daar kantoorhoudende aan de Paleisstraat 10 1117 DB,

Op verzoek van: de vennootschap onder firma, genaamd "V.O.f. De Bankstelgigant", gevestigd te Amsterdam; in deze zaak woonplaats kiezende te Amsterdam aan de Paleisstraat 10 1117 DB op het kantoor van gerechtsdeurwaarder B. Korthals, die door eiseres tot gemachtigde wordt gesteld;

GEDAGVAARD :

Jacques Laarmans, wonende te Amsterdam aan de Spuistraat 1225 NK; aldaar aan zijn woonhuis mijn exploot doende en sprekende met hem in persoon, die weigerde afschrift dezes in ontvangst te nemen en mij voorts belette afschrift dezes ter plaatse achter te laten in een gesloten envelop, zodat ik afschrift dezes per post heb verzonden in een gesloten envelop met daarop de vermeldingen als wettelijk voorgeschreven;

OM :

hetzij op donderdag de tiende januari tweeduizendtwaalf des ochtends te tien uur in persoon of vertegenwoordigd door een gemachtigde te verschijnen ter terechtzitting van de Kantonrechter te Amsterdam, alsdan zitting houdende in het gerechtsgebouw aan het adres Linnaeusparkweg 300, om daar mondeling of schriftelijk op de in deze dagvaarding omschreven eis te antwoorden;

hetzij voor de datum van deze terechtzitting ter Griffie (Linnaeusparkweg 300, postbus 10925, 1089UA Amsterdam) op de in deze dagvaarding omschreven eis schriftelijk te antwoorden;

MET AANZEGGING :

indien gedaagde niet op de voorgeschreven wijze in het geding verschijnt, en de voorgeschreven termijnen en formaliteiten zijn in acht genomen, zal de kantonrechter tegen gedaagde verstek verlenen en de vordering toewijzen, tenzij deze hem onrechtmatig of ongegrond voorkomt;

TENEINDE :

te horen eis doen op de navolgende gronden,

Motivering

Eiseres heeft in augustus 2011 aan gedaagde verkocht en geleverd, die van eiseres heeft gekocht en ontvangen, een bankstel "Romeo" voor de koopsom van € 4700,-, ter zake waarvan aan gedaagde is verstrekt een factuur d.d. 21 augustus 2011, te voldoen binnen veertien dagen nadien.

Gedaagde is ondanks aanmaning met de voldoening van deze factuur in gebreke gebleven, zodat eiseres belang heeft om gedaagde thans in rechte te betrekken.

Verweer

Gedaagde weigert betaling van de factuur, omdat hij stelt dat het afgeleverde bankstel afwijkt van het door hem in de showroom aangegeven model; er zijn kleurverschillen in de stoffering en het bankstel heeft andere poten. Gedaagde verlangt de levering van een bankstel gelijk aan het showroommodel.

Weerlegging van het verweer

Eiseres stelt dat het afgeleverde bankstel niet of nauwelijks afwijkt van het door gedaagde aangewezen showroommodel. Eiseresses bedrijfsleider Leopold Lauwers en de vertegenwoordiger van de fabrikant van het bankstel, Lodewijk Hendrickx, hebben het bankstel in aanwezigheid van gedaagde te zijnen woonhuize bekeken, tijdens welk bezoek gedaagde heeft toegegeven dat zijn bezwaren onterecht zijn.

Eiseres heeft dit bezoek schriftelijk aan gedaagde bevestigd.

Bewijsmiddelen

Eiseres biedt bewijs aan door het horen als getuigen van de voornoemde heren Leopold Lauwers en Lodewijk Hendrickx en overlegging van de hiervoor bedoelde schriftelijke bevestiging.

Producties

Eiseres zal op bovengenoemde terechtzitting de navolgende producties in het geding brengen :

1. de door gedaagde voor akkoord getekende orderbevestiging
2. de ten deze van toepassing zijnde leveringsvoorwaarden
3. de factuur
4. de aanmaning
5. de schriftelijke bevestiging

MITSDIEN :

Gedaagde bij vonnis uitvoerbaar bij voorraad, zal worden veroordeeld om aan eiseres tegen kwijting te betalen de som van EUR 5000, te vermeerderen met de wettelijke rente vanaf heden en de kosten rechtens.

Kosten

Deurwaarder

